

СХВАЛЕНО

На засіданні педагогічної ради
Черченської спеціальної школи
29.08.2025 р. Протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора Черченської спеціальної
школи Івано-Франківської обласної ради
29.08.2025 р. № 40

**НАСКРІЗНА
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Черченської спеціальної школи
Івано-Франківської обласної ради
на 2025/2026 навчальний рік**

с. Черче
2025 р.

**НАСКРІЗНА
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Черченської спеціальної школи
Івано-Франківської обласної ради
на 2025/2026 навчальний рік**

1. Загальні положення освітньої програми Черченської спеціальної школи для дітей з порушенням опорно-рухового апарату

Наскрізна освітня програма для 1-10 класів Черченської спеціальної школи Івано-Франківської обласної ради для дітей з особливими освітніми потребами (далі — освітня програма) застосовується для дітей з порушенням опорно-рухового апарату. Освітня програма розроблена на виконання Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами», постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» зі змінами внесені постановою Кабінету міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688, «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Про затвердження державного стандарту базової середньої освіти» (зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року, № 972), постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 «Про затвердження державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами затвердженої наказом МОНУ від 26.07.2018 р. за № 814 (зі змінами, наказ МОН від 16.08.2019 № 917), (Додаток 7), зі змінами, наказ МОН від 29.08.22 р. за №769) (Додаток 11), Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами затвердженої наказом МОНУ від 12.06.2018 р. за № 627 (таблиця 13).

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами.

Освітня програма, що реалізується в школі, спрямована на:

- формування ключових компетентностей в дитини з особливими освітніми потребами;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування загальної культури особистості,
- адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми здійснюється через два рівні освіти:

I. Початкова освіта (тривалістю чотири роки);

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

II. Базова середня освіта (тривалістю шість років);

Базова середня освіта поділяється на два цикли – 5-6 класи і 7-10 класи.

Адаптаційний цикл базової середньої освіти (5-6 класи);

Цикл базового предметного навчання базової середньої освіти (7-10 класи).

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання та соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві, цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до здобувачів освіти, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їх розвитку. Період життя дитини в початковій школі визначається цілісною зміною особистості, готовністю до нової ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дитини, а саме: спостережливості, допитливості, поведінки, позитивної комунікації, відповідальності, різнобічного освоєння навколишнього середовища.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Черченської спеціальної школи, досягли результатів навчання, визначених у

Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти, що підтверджено відповідним документом.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом директора школи створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 995), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314.

Зберігаючи наступність із початковою школою, базова середня освіта забезпечує подальше становлення особистості, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток, формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до культури, держави, історії рідного краю, традицій.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження поданий у навчальних планах (Таблиці 1, 2). Відповідно до специфіки школи, особливостей фізичного розвитку дітей, мови навчання обрано **навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою для дітей з порушенням опорно-рухового апарату.**

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-4 класів складає 2275 годин/навчальний рік: для 2 класу-735 годин/навчальний рік, для 3, 4 класів по 770 годин/навчальний рік.

для учнів 5-6 класів НУШ (адаптаційний цикл) складає 1085 годин/навчальний рік: для 6 класу - 980 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-10 класів складає 4410 годин/навчальний рік: для 7 класу – 1050 годин/навчальний рік, для 8-10 класів по 1120 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-10 класів
окреслено у таблиці

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік					
		5 кл.	6 кл.	7 кл.	8 кл.	9 кл.	10 кл.
Мовно-літературна	на тиждень	11,5	11,5	10	10	9,5	9,5
	на рік	402,5	402,5	350	350	332,5	332,5
Математична	на тиждень	5	5	4,5	4,5	5	5
	на рік	175	175	157,5	157,5	175	175
Природнича	на тиждень	2	3	7,5	8	8	8,5
	на рік	70	105	262,5	280	280	297,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1	1	1	1	1
	на рік	35	35	35	35	35	35
Громадянська та	на тиждень	1	2	2	2,5	2	1,5

історична	на рік	35	70	70	87,5	70	52,5
Технологічна	на тиждень	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	на рік	52,5	52,5	52,5	52,5	52,5	52,5
Інформатична	на тиждень	1	1	1	1,5	2	2,5
	на рік	35	35	35	52,5	70	87,5
Мистецька	на тиждень	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1
	на рік	52,5	52,5	52,5	52,5	35	35
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	2	2	2
	на рік	105	105	105	70	70	70
Усього	на тиждень	27,5	29,5	32	32,5	32	32,5
	на рік	962,5	1032,5	1120	1137,5	1120	1137,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	0,5	1,5	1	1,5	2	1,5
	на рік	17,5	52,5	35	52,5	70	52,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)	на тиждень	28	31	33	34	34	34
	на рік	980	1085	1155	1190	1190	1190
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів	на тиждень	25	28	30	32	32	32
	на рік	875	980	1050	1120	1120	1120

4. Навчальні плани

1. Навчальний план для учнів загальної середньої освіти **першого рівня (початкова освіта)** для дітей з особливими освітніми потребами розроблений на основі Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами затвердженої наказом МОНУ від 26.07.2018 р. за № 814 (зі змінами, наказ МОН від 16.08.2019 № 917), Додаток 7.

2. Навчальний план для учнів загальної середньої освіти **другого рівня (базова середня освіта)** для дітей з особливими освітніми потребами розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами затвердженої наказом №1317 від 07.12.2021 р.(зі змінами, наказ МОН від 29.08.22 р. за №769) для 5-8 класів (Додаток 11), Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами затвердженої наказом МОНУ від 12.06.2018 р. за № 627 для 9,10 класу (таблиця 13).

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру рівнів освіти, встановлюють погодинне співвідношення між галузями, предметами

за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів та кількість вибірових (за вибором учнів чи батьків) освітніх компонентів. Вони охоплюють інваріантну складову разом з корекційно-розвитковою роботою, сформовану на державному рівні та вибірові освітні компоненти, якими передбачені додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором (за вибором учнів та батьків).

Перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів; перелік корекційно-розвиткової роботи, зміст якої зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти, розподіл навчального навантаження у 5 - 8 класах між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення зображено у Таблиці 2.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень для учнів 9, 10 класів окреслено у навчальному плані в Таблиці 3.

Навчальні плани (Таблиця 1-3) містять:

перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;

перелік корекційно-розвиткової роботи, зміст якої зумовлений особливостями психофізичного розвитку учнів з порушенням опорно-рухового апарату;

розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;

додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором.

Інваріантна складова навчальних планів обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

розвиток пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;

розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;

формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти;

створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

При розподілі годин вибірових освітніх компонентів навчального плану враховано побажання батьків і учнів та те, що необхідно приділяти

більше часу на збагачення духовного світу та оволодіння учнями іноземних мов.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків визначених Державними санітарними нормами та правилами, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 "Про затвердження Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів"). При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховуються години з фізичної культури та не враховуються години корекційної-розвиткових занять.

<i>Класи</i>	<i>Гранично допустиме тижневе навантаження на учня, год.</i>
1	20
2	21
3	22
4	22
5	25
6	28
7	30
8	32
9	32
10	32

5. Навчальні програми

Навчальні предмети (інтегровані курси) вивчаються за навчальними програмами, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затвердженими педагогічною радою, що містять опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Навчальна програма - документ, що визначає послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета чи інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності:

Вільне володіння державною мовою: це вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час.

Здатність спілкування рідною та іноземними мовами: вміння належно розуміти висловлене як рідною так іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів.

Математична компетентність: здатність розвивати й застосовувати математичне мислення для вирішення життєвих проблем.

Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій: наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.

Інноваційність: здатність генерувати нові ідеї, ініціювати зміни у близькому середовищі та втілювати їх в життя.

Екологічна компетентність: усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Інформаційно-комунікативна компетентність: передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, робота з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеці. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

Навчання впродовж життя: здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.

Соціальна та громадянська компетентності: Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і

розв'язувати конфлікти, досягати компромісів. Повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття.

Культурна компетентність: здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.

Підприємливість і фінансова грамотність: уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Вміння приймати доцільні рішення у сфері зайнятості, фінансів.

Спільні наскрізні вміння: читання та розуміння прочитаного, висловлювання думки усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявлення ініціативи, творчість, розв'язання проблем, оцінка ризиків та прийняття рішень, конструктивне керування емоціями та емоційний інтелект, співпраця в команді.

Очікувані результати від ключових компетентностей включають здатність критично мислити, ефективно спілкуватися та працювати в команді, розв'язувати проблеми, проявляти ініціативу та творчість, а також брати на себе відповідальність за власні дії та навчання протягом життя. Ці результати визначають, як людина буде діяти в різних життєвих ситуаціях, застосовуючи знання, уміння та навички.

Формуванню в учнів ключових компетентностей сприяють наскрізні лінії. Їхній основний зміст полягає у формуванні таких цінностей та вмінь, як екологічна безпека та сталий розвиток, громадянська відповідальність, здоров'я і безпека, а також підприємливість та фінансова грамотність.

Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання з наскрізними лініями реалізується насамперед через організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

Виокремлюються такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню

в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знань у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталій розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Очікувані результати навчання учнів початкової освіти (1-4 кл.), пропонується зміст навчальних предметів подано у Типовій освітній програмі, розробленою під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 кл., затверджену наказом МОНУ від 08.10.2019 р. за № 1272 та у Типовій освітній програмі, розробленою під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 кл., затверджену наказом МОНУ від 08.10.2019 р. за № 1273, що розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України для учнів НУШ (у 2020-2021 н.р.: 1-3 кл., у 2021-2022 н.р.: 4 кл.)

Очікувані результати навчання учнів 5-8 класів подані в навчальних програмах з предметів, розроблених на основі модельних навчальних програм для учнів 5-9 класів Нової української школи (Наказ МОН від 12 липня 2021р № 795). Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Очікувані результати навчання учнів базової середньої освіти (9-10 кл.), пропонується зміст навчальних предметів, які мають гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України" та розміщені на офіційному веб-сайті МОН подано в переліку комплектів навчальних програм для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату: НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ: Комплект навчальних програм для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату для 5-10-х класів (українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна мова, історія України, Всесвітня історія, основи правознавства, математика, алгебра, геометрія, природознавство, біологія, географія, фізика,

хімія, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура) 2014р.,2015р.,2016 р.

**Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм
згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним
навчальним планом.**

1-2 класи:

Назва програми	Затверджено
Типова освітня програма для ЗЗСО «Нова українська школа», розробленою під керівництвом Савченко О.Я. (1-2 класи)	Наказ МОНУ від 08.10.2019 р. за № 1272, зі змінами, затвердженими наказом МОНУ від 12.08.2022 р. за № 743-22

3-4 класи:

Назва програми	Затверджено
Типова освітня програма для ЗЗСО «Нова українська школа», розробленою під керівництвом Савченко О.Я. (3-4 класи)	Наказ МОНУ від 08.10.2019 р. за № 1273, зі змінами, затвердженими наказом МОНУ від 12.08.2022 р. за № 743-22

5-6 класи:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор (и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова 5-6» клас для закладів загальної середньої освіти	О.В.Заболотний, В.В. Заболотна, В.П. Лавринчук, К.В. Плівачук, Т.Д.Попова.
	«Українська література 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкара С. І., Шило С.Б.
	«Зарубіжна література 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Волощук Є.В.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова 5-9 класи.» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П. та ін.
	«Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб

	освіти	О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є.Л.
Математична	«Математика 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В. Якір М.С.
Природнича	«Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти "Географія. 6-9 класи" Для закладів загальної середньої освіти	Біда Д. Д., Гільберт Т. Г., Колісник Я. І. Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Довгань А. І., Гільберт Т. Г. і інші.
Громадянська та історична	«Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.
Соціальна та здоров'язбережна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти Інтегрований курс «Духовність і мораль в житті людини і суспільства» 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти	Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С. Жуковський В.М, Сіданіч І.Л, Гришук Д.Г, Губеня І.І, Лахман Н.М.
Технологічна	«Технології 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.

Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.)	Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.)
------------------	--	---

8 клас:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор (и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова 7-9» клас для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д
	«Українська література 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Т.О.Яценко, В.І.Пахаренко, О.М.Слижук, І.А. Тригуб
	«Зарубіжна література 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Волощук Є.В., Слободянюк О.М.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова 5-9 класи.» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В. А. та ін.)
	«Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П. та ін.)
Математична	«Алгебра. 7-9 (10) класи» для закладів загальної середньої освіти "Геометрія. 7-9 (10) класи" для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С. Істер О.С.
Природнича	«Географія 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С. П., Гладковськи Р. В, Довгань А. І, Совенко В. В Гільберт Т. Г та ін...
	«Біології 7-9 класи» для	Балан П.Г.,Кулініч О.М.,

	закладів загальної середньої освіти «Хімія 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Юрченко Л.П. Григорович О. Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О.
Громадянська та історична	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Історія України 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупа Н. М., Малієнко Ю. Б., Сєрова І. В. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.)
Соціальна та здоров'язбережна	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.
Технологічна	«Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В. Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.
Інформатична	«Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Мистецька	"Мистецтво. 7-10 класи (інтегрований курс)" для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.)	Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.)

9-10 класи:

Назва програми	
Навчальні програми для дітей з порушенням опорно-рухового	https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditey-u-spetsialnikh-

апарату для учнів 5-10 кл. (Українська мова Українська література Іноземна мова (англійська) Зарубіжна література Історія України Всесвітня історія Основи правознавства Алгебра Геометрія Природознавство Біологія Географія Фізика Хімія Мистецтво Трудове навчання Інформатика Основи здоров'я Фізична культура)	zakladakh-osviti/osvita-ditey-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami/navchalni-ta-korektsiyni-programi/navchalni-programi/dlya-ditey-z-porushennyami-oporno-rukhovogo-aparatu
--	--

На основі затверджені педагогічною радою навчальної програми з предмета (інтегрованого курсу), що розроблена на основі вище вказаної модельної програми та враховуючи навчальні програми для дітей з порушенням опорного апарату (2015, 2016 р.), вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. До календарно-тематичного планування може включатися коригуюче навчання на початку вивчення основних тем у кожному класі для подолання освітніх втрат та досягнення групи результатів на навчальному занятті (для 5, 7 класів НУШ)

Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

**Перелік програми, які використовуються для реалізації вибіркового
компоненту навчального плану**

Назва програми	Затверджено
Програма «Основи християнської етики для учнів 1-4, 7-11 класів»	Рекомендовано МОНУ (лист 1/2-6347 від 13.07.2010 р.)
Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів 8-10 класи (Німецька мова)	Затверджено наказом МОНУ 07.06.2017 р. № 804

6. Програми корекційно-розвиткової роботи

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Метою корекції розвитку є створення та забезпечення психофізичного та особистісного розвитку дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, корекції наявних порушень розвитку та забезпечення умов для розвитку усіх психічних процесів, що сприятиме максимальній соціалізації таких дітей.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Визначення наявних порушень психофізичного розвитку дитини з порушеннями опорно-рухового апарату.
2. Подолання порушень з урахуванням механізмів їх виникнення та з опорою на найбільш збережені функціональні системи розвитку.
3. Попередження появи та корекція вторинних порушень психофізичного розвитку.
4. Формування здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки.
5. Нормалізація м'язового тону організму дитини через інтеграцію мовленнєвої, пізнавальної, рухової діяльності.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: корекція порушень психофізичного розвитку, корекція мовлення, ЛФК.

Лікувальна фізкультура спрямована на загальний фізичний розвиток організму дітей, повне або часткове відновлення порушених функцій опорно-рухового апарату, формування стійкої мотивації і потреби у збереженні і зміцненні здоров'я.

Лікувальна фізкультура проводиться у легкоатлетичному залі Черченської спеціальної школи та у плавальному басейні Рогатинської дитячо-юнацької спортивної школи Івано-Франківської обласної ради.

Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти: практичний психолог, соціальний педагог, вчитель-логопед, вчитель фізичної культури та лікувальної

фізичної культури, вчитель музичного мистецтва, вчитель образотворчого мистецтва.

Корекційні послуги надаються відповідно до навчальних планів, висновку інклюзивно-ресурсного центру, висновками психолого-медико-педагогічного консилиуму, а для дітей з інвалідністю ще і з урахуванням індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.

Перелік програми з корекційно-розвиткової роботи для дітей з порушенням опорно-рухового апарату:

- «Корекція розвитку» (Лего-конструювання). Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (Лапін А. В.) (програма за вибором вчителя в залежності від психофізичних особливостей учнів).
- «Корекція розвитку» (Арт-корекція). Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (Брусенська І. М.) (програма за вибором вчителя в залежності від психофізичних особливостей учнів).
- «Корекція розвитку» (Формування навчально-мовленнєвої діяльності учнів за допомогою казки). Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (Літинська Я. Г., Трембалович І. П.) (програма за вибором вчителя в залежності від психофізичних особливостей учнів).
- «Корекція розвитку» (Світ Монтесорі). Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. (Дишлюк Т. Б.) (програма за вибором вчителя в залежності від психофізичних особливостей учнів).
- «Лікувальна фізкультура». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату. (Остапенко Т. В., Авраменко Л. Ю., Свистун Г. М.).
- «Корекція розвитку» (Корекційна ритміка) Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату. (Гладченко І.В., Шепічак О.О.)
- "Корекція розвитку" (базова) для 5-10 кл..(Чеботарьова О.В., Іоганова Н. А., Топчій Н.Г.)
- Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (розвиток художньо-естетичної діяльності) для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Гаман Л. М., Чеботарьова О. В.).
- Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (арт-корекція засобами нетрадиційних видів занять) для 5-10 класів спеціальних

загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Крисяк Р. Б., Чеботарьова О. В.).

- Програма з корекційно-розвиткової роботи «Програма корекційних занять з ЛФК для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Остапенко Т. В., Авраменко Ю. В., Свистун Г.М.).
- Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» (корекція емоційно-вольової сфери) для 5-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (Єгорова Г. А.).

7. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітні послуги у Черченській спеціальній школі можуть надаватися у звичному режимі (очно), змішаному режимі., дистанційно відповідно до «Положення про дистанційне навчання Черченської спеціальної школи», схваленого на засіданні педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2024р.), затвердженого наказом від 30.08.2024 р. за № 42, враховуючи без пекову ситуацію у регіоні.

Також, у школі може запроваджуватися індивідуальна форма навчання, зокрема, сімейна (домашня) форма навчання, яка здійснюється відповідно до «Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти у Черченській спеціальній школі», схваленого на засіданні педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2022р.), затвердженого наказом від 31.08.2022 р. за № 31.

Метою діяльності школи є реалізація права на освіту та реабілітацію дітей з особливими освітніми потребами, а саме з порушеннями опорно-рухового апарату.

Призначення школи полягає в наданні якісної початкової та базової загальної освіти, психолого-педагогічних, корекційних, реабілітаційних послуг, виховання дітей шкільного віку з особливими освітніми потребами, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності і є соціалізованою.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей.

Основним засобом реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту навчальних програм та корекція розвитку, яка спрямована на загальний фізичний розвиток організму дітей, повне або

часткове відновлення порушених функцій опорно-рухового апарату, формування стійкої мотивації і потреби у збереженні і зміцненні здоров'я.

У той же час школа має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме:

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної, спортивної тощо). У школі працюють гуртки різних профілів;
- надання учням корекційних та реабілітаційних послуг;

Черченська спеціальна школа – заклад, що працює в режимі повного робочого дня за Структурою 2025/2026 навчального року, схваленою на засіданні педагогічної ради, протокол №1 від 29.08.2025 р., затвердженої наказом №44 від 29.08.2025 р.

Навчальні заняття організовуються для учнів початкової та базової освіти за 5-денним навчальним тижнем, за семестровою системою (I, II семестр).

Навчальні екскурсії та навчальна практика проводяться протягом навчального року відповідно до Методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів викладених у Листі МОН № 1/9-61 від 06.02.08 року.

Окрім цього, у школі всім учням надаються послуги залежно від особливостей розвитку: освітні, виховні, лікувально-профілактичні, логопедичні, психолого-педагогічні, фізична реабілітація, професійна реабілітація, фізкультурно-спортивна реабілітація, соціальна та побутова реабілітація відповідно до Режиму роботи та Розкладу навчальних та корекційних занять, графіку гурткової роботи, схвалених на засіданні педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2024 р.), затверджених наказом від 30.08.2024 р. за № 42.

Освітній процес у школі

Освітній процес організовано за циклами відповідно до рівнів освіти:

- перший цикл початкової школи – адаптаційно-ігровий (перший і другий рік навчання);
- другий цикл початкової школи – основний (третій і четвертий рік навчання);
- перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний (п'ятий рік навчання);
- другий цикл базової середньої освіти – базове предметне навчання (шостий -десятий роки навчання);

Виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у школі і ґрунтується на принципах, визначених Законами України “Про освіту” та “Про повну загальну середню освіту”, “Концепцією Нової української школи”, “Про

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, Стратегією національно-патріотичного виховання, Основних орієнтирів виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України, Концепцією Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та організовано відповідно до листа МОНУ «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2024/2025 навчальному році» № 1/12702-23 від 24.08.2023 р. Виховний процес здійснюється педагогічними працівниками, у тому числі вихователями відповідно до планів роботи вихователів, класних керівників, педагога-організатора, практичного психолога та соціального педагога та спрямовується на формування компетентностей, необхідних для успішної соціалізації учня (вихованця). Для всебічного розвитку учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей та бажань створено гуртки.

Національно-патріотичне виховання учнів школи є важливим засобом громадянської освіти, метою якого є удосконалення та розвиток цілісної державної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування загальнолюдських цінностей, принципів любові і гордості за власну державу, її історію, мову, здобутки та досягнення, що реалізується через Стратегію національно-патріотичного виховання, затвердженою Указом Президента України від 18.05.2019 р. № 286.

Виховання здорового способу життя є важливою ланкою в освітньому процесі та реалізується через Концепцію безпеки закладів освіти, ухваленою розпорядженням КМУ від 07.04.2023р. № 301-р. та Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі, схваленою Указом Президента України від 25.05.2020 р. № 195.

Незід’ємною частиною освітнього процесу є робота у групах подовженого дня, що організовується вихователями та іншими спеціалістами, що забезпечують психолого-педагогічні, корекційні та реабілітаційні послуги, відповідно до Режиму роботи школи.

. Окремо розподілено час, передбачений на додаткове опрацювання навчальних дисциплін та виконання домашніх завдань у другій половині дня.

Домашні завдання в першому циклі початкової освіти (1-2 класи) не задаються. Письмові домашні завдання у другому циклі початкової освіти (3-4 класи) не є обов’язковими для виконання учнями.

Домашні завдання в 5-10 класах можуть задаватися з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учнів. Зміст, обсяг і форма виконання домашніх завдань визначаються педагогічними працівниками.

Кількість часу на день для додаткового опрацювання навчальних предметів у режимі повного дня у частині виконання домашніх завдань, становить:

<i>Класи</i>	<i>Кількість часу на день для додаткового опрацювання навчальних предметів у режимі повного дня</i>
1	
2	

3	Не більше 1 год.
4	Не більше 1 год.
5	Не більше 2 год.
6	Не більше 2 год.
7	Не більше 2 год.
8	Не більше 2 год.
9	Не більше 2 год.
10	Не більше 3 год.

У школі створено групи подовженого дня (ГПД) з метою:

- виконання освітньої програми спеціальної школи, що містить корекційно-розвитковий та виховний складники;
- організації навчальної, виховної та пізнавальної діяльності учнів;
- забезпечення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги);
- надання кваліфікованої допомоги учням у підготовці до уроків і виконанні домашніх завдань;
- формування в учнів ключових компетентностей, необхідних для подальшого самостійного життя;
- забезпечення виконання індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану (за наявності);
- організації дозвілля учнів.

Пансіон. У школі функціонує Пансіон, який забезпечує цілодобове перебування учнів відповідно до потреб. Освітній процес у пансіоні забезпечують вихователі, відповідно до планів виховної роботи та на основі Положення про Пансіон Черченської спеціальної школи.

Корекційний та реабілітаційний процеси забезпечують психолого-педагогічний, корекційно-реабілітаційний супровід кожного учня (вихованця). З цією метою педагогічні та медичні працівники здійснюють спостереження за учнями. Результати таких спостережень обговорюються на засіданнях психолого-педагогічного консилиуму (ППК) з метою уточнення змісту, форм і методів навчання, застосування індивідуального підходу до учня.

У школі для всіх учнів реалізується індивідуальна освітня траєкторія, що передбачає:

- індивідуальну програму розвитку (ІПР), розроблену, на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого ІРЦ членами ППК, схвалену на засіданні педагогічної ради та затвердженій директором, ознайомлюються та підписують батьки або законні представники учнів.
- індивідуальний навчальний план (за потреби), розроблений педагогічними працівниками на підставі поданої одним з батьків або іншим законним представником учня письмової заяви, схвалений на засіданні

педагогічної ради та затвердженої директором та підписаного одним з батьків або законних представників учня. Індивідуальний навчальний план може містити адаптацію чи модифікацію змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), визначати відмінні від визначених освітньою програмою послідовність, форму і темп засвоєння учнем освітніх компонентів.

Психологічне забезпечення здійснюється практичним психологом, соціально-педагогічний патронаж – соціальним педагогом.

Корекційно-розвиткові заняття проводять педагоги школи: вчитель-реабілітолог, інструктор з фізкультури, вчитель-логопед, вчителі фізкультури та музичного мистецтва.

На підставі заяви одного з батьків (іншого законного представника) уповноваженим ним особам дозволяється забирати учнів в будь-який час. Для таких учнів передбачено надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) з метою виконання індивідуальної програми розвитку.

Основними формами організації освітнього процесу в початковій і базовій школі є різні типи уроку, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки, тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма поєднує виконання різних практичних вправ відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в практичній діяльності.

Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Оглядова конференція (для 8-10 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути

комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Особливу увагу при організації корекційно-розвиткових занять приділяють предметно-практичній та ігровій діяльності та застосовують індивідуальні та групові форми роботи.

Відповідно до викликів сучасної освіти педпрацівники впроваджують інноваційні форми і методи роботи в освітній та реабілітаційний процес.

Виявлення та подолання освітніх втрат та прогалин у навчанні учнів

Етапи подолання освітніх втрат з предметів

1. Діагностування:

Визначити прогалини в знаннях учнів, аналізуючи їхні сильні та слабкі сторони.

Для того використовуються спостереження, усні опитування, письмові роботи, тестові завдання. (перша половина вересня)

2. Аналіз результатів:

Оцініть результати діагностики, щоб зрозуміти, які саме теми потребують найбільшої уваги.

Зосередьтеся на результатах, що є критично важливими для подальшого навчання. Повідомити учнів та батьків про виявлені проблеми. (до 20.09.2025 р.)

3. Планування:

Сплануйте діяльність: почніть з визначення кінцевих результатів, а потім сплануйте кроки для їх досягнення.

4. Вибір стратегій і форм роботи:

Оберіть ефективні стратегії та форми роботи, які відповідають виявленим потребам учнів.

Використання різних методів: індивідуальні консультації, групові заняття або онлайн-ресурси.

5. Залучення батьків:

Заручіться підтримкою батьків, щоб створити сприятливе освітнє середовище вдома.

6. Підтримка учнів і моніторинг:

Надавайте учням підтримку та слідкуйте за їхнім прогресом у подоланні освітніх втрат.

Регулярно перевіряйте, як учні засвоюють матеріал, та коригуйте план за потреби.

Програма подолання освітніх втрат на 2025/2026 навчальний рік

№ з/п	Зміст роботи	Дата виконання	Відповідальні
1.	Визначити базові предмети (пріоритетність)	До 29.08.2025	Педагогічний колектив
	Початкова школа: 1) 4 клас -українська мова (письмо, читання) -математика.	До 29.08.2025	Вчителі початкової школи
	Базова школа 1) НУШ, 5-8 класи: -українська мова та література; -математика; -англійська мова; -історія України; -пізнаємо природу; -географія (6 клас) 2) 8-9 класи: -українська мова та література; -математика; -англійська мова;		Учителі-предметники

	-історія України; -біологія; -фізика; -хімія; -географія.		
2.	Спланувати проведення практичних занять, майстер-класів, тренінгів для вчителів з метою оволодіння ними методами, формами, прийомами оптимального складання траєкторії подолання освітніх втрат, удосконалення навичок роботи з ресурсами, за допомогою яких можна розробляти навчальний контент (інтерактивні вправи, тести, ментальні карти, робочі зошити, опорні схеми, відео, анімації, онлайн-дошки для співпраці, тощо)	Серпень 2025 р.	Заступник директора з НВР
3.	Розробити діагностичні тести для визначення рівня опорних знань у здобувачів освіти та вимірювання освітніх втрат з конкретного предмета	Серпень 2025 р.	Учителі-предметники
4.	Провести діагностувальні роботи з метою виявлення прогалин.	Вересень 2025 р.	Учителі-предметники
5	Провести аналіз результатів діагностичної роботи		Учителі-предметники
6	Провести індивідуальних консультацій з учнями, батьками	Вересень 2025р., протягом року	Учителі-предметники, класні керівники
7	Визначити пріоритетність тем, з яких виявлено найнижчі результати.	До проведення діагностичних робіт	Учителі-предметники
8	Здійснити адаптивне гнучке планування, яке передбачає: - перерозподіл навчального часу між темами; - закріплення раніше вивчених тем на уроках та індивідуальні консультації учнів за запитом);.	До наступного уроку та за необхідністю	Учителі-предметники
9	Скласти перелік інтернет-ресурсів, які дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах.	Упродовж року	Учителі-предметники
10	Відповідно до плану повторення, закріплення раніше вивчених тем, повторювати навчальний матеріал на відведених для цього уроках	Упродовж року	Учителі-предметники
11	Провести діагностику з метою перевірки рівня подолання освітніх втрат.	Кінець грудня	Учителі-предметники
12	Продовжити роботу з подолання ОВ протягом навчального року.	2025/2026 н.р.	Учителі-предметники
13	Провести діагностичну роботу з метою виявлення результатів роботи з подолання освітніх втрат протягом навчального року.	Травень 2026 р.	Учителі-предметники
14	Провести моніторинг результативності проведеної роботи із подолання освітніх втрат з метою коригування планування діяльності школи на наступний навчальний рік	Червень 2026 р.	Адміністрація

8. Опис інструментарію оцінювання

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для учнів формульовального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня у навчанні, а визначення особистих результатів учнів не передбачає порівняння із досягненнями інших учнів і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів у **початковій школі** здійснюється відповідно до наказу МОНУ від 13.07.2021 р. за № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формульовальному оцінюванню.

Формульовальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію (відповідно до нормативних документів), яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінювання навчальних досягнень **учнів 5-8 класів НУШ** здійснюється відповідно до наказу МОН від 02.08.2024 р. за №1093 «Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти» та на основі Системи оцінювання результатів освітньої діяльності учнів 5-10 класу

Черченської спеціальної школи Івано-Франківської обласної ради, схваленої на засіданні педагогічної ради від 27.09.2024 р. Протокол № 2, затвердженої наказом директора від 27.09.2024 р. № 58.

Оцінювання навчальних досягнень учнів у **базовій середній освіті (9-10 кл.)** здійснюється відповідно до наказу МОН від 13.04.2011 за № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти». Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 8 – 11 класів); Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Під час оцінювання навчальної діяльності вчитель враховує дотримання учнями принципів академічної доброчесності. У випадку порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності вчитель може прийняти рішення не оцінювати результат цього виду навчальної діяльності.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню впродовж вивчення теми. Оцінка за ведення зошита не враховується при виставленні тематичної. При цьому окрема тематична атестація при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета впродовж року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих впродовж навчального року знань тощо. **Формувальне** оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати

прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, формувати переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Оцінюванню результатів навчальної діяльності учнів з предметів здійснюється на основі Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в Черченській спеціальній школі Івано-Франківської обласної ради, схвалених на засіданні педагогічної ради (протокол № 1 від 30.08.2019р.) затверджених наказом № 26 від 02.09.2019 р. зі змінами схваленими на засіданні педради (протокол № 1 від 31.08.2020р.) затвердженими наказом № 30 від 31.08.2020 р.

Заступник директора
з навчально-виховної роботи

Зіновія САПСА

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти для спеціальних закладів загальної середньої освіти з українською
мовою навчання для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	2	2	2	2	8
Математична	Математика	4	4	4	4	16
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	1	4
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	3
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво*	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	3	3	12
Усього:		22	23	23	23	91
Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	5	5	5	5	20
	Лікувальна фізкультура	4	4	4	4	16
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	2	2	6
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85
* або "Мистецтво" (інтегрований курс)		2	2	2	2	8

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями
опорно-рухового апарату з українською мовою навчанням

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень				
		5	6	8	разом	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	11	
	Українська література	2	2	2	6	
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	4,5	
	Англійська мова	3	3	2	8	
	Німецька мова (X+Y)	2	2	1,5+0,5	6	
Математична	Математика	4	4	-	8	
	Алгебра	-	-	2,5	2,5	
	Геометрія	-	-	2	2	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	4	
	Біологія	-	-	2,5	2,5	
	Географія	-	1	2	3	
	Фізика	-	-	2	2	
	Хімія	-	-	1,5	1,5	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5	0,5	1	2	
	Духовність і мораль в житті людини і суспільства	0,5	0,5	-	1	
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	-	1	
	Історії України	-	1	1	2	
	Всесвітня історія	-	1	1	2	
	Громадянська освіта і правозн.	-		0,5	0,5	
Інформатична	Інформатика	1	1	1,5	3,5	
Технологічна	Технології	1,5	1,5	1,5	4,5	
Мистецька	Інтегрований курс«Мистецтво»	1,5	-	1,5	3	
	Музичне мистецтво	-	1	-	1	
	Образотворче мистецтво (X+Y)	-	0,5+0,5	-	1	
Фізична культура	Фізична культура	3	3	2	8	
Разом (X+Y)		27,5	29,5+0,5	32,5+0,5	90,5	
Корекційно-розвиткова робота	Лікувальна фізкультура	3	3	3	9	
	Корекція розвитку	2	2	2	8	
Разом		5	5	5	15	
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		Християнська етика	0,5	1	1	2,5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)			28	31	34	93
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів			25	30	32	87
Сумарна кількість годин			33	36	39	108

Таблиця 3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською
мовою для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
		9	10	Разом
Мови і літератури	Класи			
	Українська мова	3	3	9
	Українська література	2	2	6
	Іноземна мова	3	3	9
	Зарубіжна література	1	1	3
Суспільствознавство	Історія України	1	1	3
	Всесвітня історія	1	1	3
	Основи правознавства	1	1	2
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	6
	Геометрія	2	2	6
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	6
	Географія	2	1	5
	Фізика	2	2	6
	Хімія	2	2	6
Мистецтво	Мистецтво	1	1	3
Технології	Трудове навчання	2	2	6
	Інформатика	1	2	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	3
	Фізична культура	2	2	6
Разом		31	31	92
Корекційно-розвиткові заняття	Лікувальна фізкультура	3	3	9
	Корекція розвитку	2	2	6
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Німецька мова	1	1	3
	Християнська етика			1
Гранично допустиме навантаження		32	32	96